

Pedagogisch Werkplan

Inhoudsopgave

Inleiding	blz. 3
“Het kind staat centraal”	blz. 4
Eten op het kinderdagverblijf/BSO	blz. 5
Slapen op het kinderdagverblijf/BSO	blz. 7
Straffen en belonen op het kinderdagverblijf/BSO	blz. 9
Beroepshouding op het kinderdagverblijf/BSO	blz. 11
Communicatie met ouders op het kinderdagverblijf/BSO	blz. 13
Hechten op het kinderdagverblijf/BSO	blz. 15

De afkorting PM in het pedagogisch werkplan staat voor:
Pedagogisch Medewerker.

Inleiding

Zoals ook al beschreven staat in het beleidsplan wordt er in het pedagogisch werkplan van Club Bambino de nadruk gelegd op het uitgangspunt;

“Het kind staat centraal”.

Elk kind is uniek en heeft een eigen identiteit.

Ieder kind kent dus ook een eigen individuele ontwikkeling, deze ontwikkeling proberen wij zo goed mogelijk te stimuleren.

Met dit pedagogisch werkplan willen wij ons pedagogisch **denken en doen** inzichtelijk maken voor alle pedagogisch medewerkers van Club Bambino.

Steeds opnieuw toetsen we het dagelijks pedagogisch handelen aan onze pedagogische doelen om zo de kwaliteit van de opvang te waarborgen én te verbeteren.

De volgende ontwikkelingen waar een pedagogisch medewerker mee te maken heeft, komen bij de verschillende onderwerpen in het pedagogisch werkplan ook naar voren;

-Spelontwikkeling

-Lichamelijke ontwikkeling

-Verstandelijke ontwikkeling

-Sociale ontwikkeling

-Emotionele ontwikkeling

Genoemde ontwikkelingen zie je terug in de verschillende activiteiten die er dagelijks/wekelijks binnen het dagverblijf/BSO plaats vinden.

Wij zijn er ons terdege van bewust dat deze ontwikkelingen allen met elkaar samen hangen en elkaar beïnvloeden.

Als ook de deskundigheid, bevoegdheid, en motivatie van de pedagogisch medewerkers.

Dit pedagogisch werkplan is daarom ook constant *in beweging*, er is ruimte voor eventuele aanpassingen. De pedagogisch medewerkers krijgen de ruimte om mee te denken binnen onze organisatie.

Dit pedagogisch werkplan *is* de rode draad van Club Bambino.

“Het kind staat centraal”

De Uitgangsregel van Club Bambino.

Dit houdt in dat;

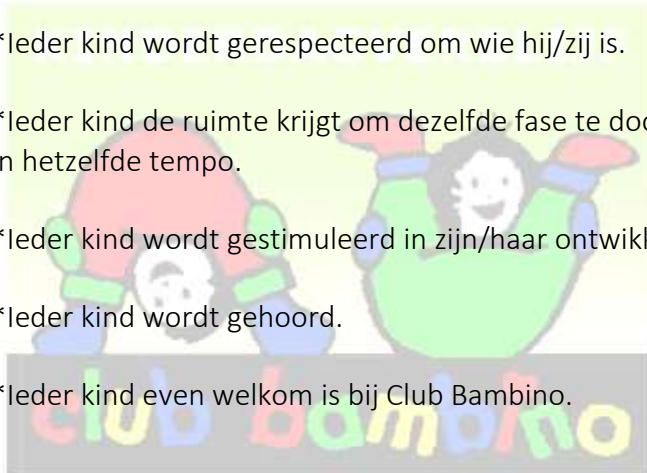
*Ieder kind wordt gerespecteerd om wie hij/zij is.

*Ieder kind de ruimte krijgt om dezelfde fase te doorlopen als ieder ander maar dit hoeft niet in hetzelfde tempo.

*Ieder kind wordt gestimuleerd in zijn/haar ontwikkeling.

*Ieder kind wordt gehoord.

*Ieder kind even welkom is bij Club Bambino.

Eten Op Het Kinderdagverblijf/BSO

Eten en drinken bij Club Bambino is een plezierig en sociaal gebeuren.

Als PM sta je stil bij de veranderingen dat elk individueel kind door maakt.

Wanneer een baby overgaat naar de dreumesgroep is het eten een heel ander soort aangelegenheid dan het was in de babygroep. Een kind heeft tijd nodig om hieraan te wennen. En ieder kind went op zijn/haar eigen manier in zijn/haar eigen tempo.

Van het intieme contact dat een baby heeft met een PM tijdens een fles tot het zelfstandig leren zijn/worden bij de maaltijd als peuter.

Kinderen leren hun eigen behoeftes en smaak kennen, en leren hun eigen keuzes te maken.

De PM heeft hierin een ondersteunende en stimulerende taak.

Belangrijke uitgangspunten rondom het eten:

- Plezierig en gezellig
- Zorg en aandacht
- Hygiëne en kwaliteit

Plezierig en gezellig

- Ieder kind wordt eten en/of drinken aangeboden.
- Kinderen worden niet gedwongen te eten en/of te drinken.
- Kinderen worden niet gestraft omdat het zijn/haar eten niet op eet.
- Kinderen worden niet gestraft omdat het zijn/haar bekertje niet leeg drinkt.
- Kinderen hoeven niet zelf om een maaltijd te vragen.
- Eten en drinken wordt tegelijk aangeboden.
(het kind krijgt de keuze waar mee te willen beginnen.)
- De maaltijd is een sociaal moment, voor de PM en het kind een uitgelezen moment om gezellig te praten met elkaar.

Praktijk Voorbeeld

“Ik wil geen warm eten vandaag”: zegt Bob.

PM Fleur weet dat Bob een bordje macaroni heel erg lekker vindt.

Fleur zet een broodje met bordje macaroni voor Bob neer en een bekertje melk.

Ze zegt: “Als je toch trek krijgt Bob, kun je een lekker hapje nemen!”

Zodra iedereen eet, pakt Bob zijn lepel en neemt toch een paar hapjes van zijn macaroni.

Fleur **dwingt niet** en **gaat geen strijd aan** met Bob, ze **biedt het wel aan!**

Zorg en aandacht

- We laten kinderen niet “overeten”, er is een maximum aan de hoeveelheid dat wordt aangeboden.
- De PM zit *samen met de kinderen* aan tafel tijdens een maaltijd.
- De PM zorgt dat hij/zij tijd heeft en rustig aan de tafel zit tijdens de maaltijd om zo stress te voorkomen.
- Kinderen *mogen* met bestek eten, dit is geen *moeten*.
- Kinderen zitten aangekleed aan tafel.
- De PM eet hetzelfde als de kinderen aan tafel.
(dus als de kinderen fruit eten, eet de PM dat ook, geen koek o.i.d.)

- De kinderen eten alleen producten van Bambino.
Een uitzondering daar gelaten, bv. met een dieet of allergie.
Of wanneer een kind geen melk lust, dan bieden we water aan.
- Wanneer een kind dorst heeft bieden wij drinken aan.
(of dat het nu 14.00u of 16.00u is, warm of koud, dit wordt *niet* geweigerd.)

Praktijk Voorbeeld

PM Eva eet rond half 10 altijd een plak ontbijtkoek.

Eva eet haar plak ontbijtkoek wanneer ze in de keuken het fruit aan het bereiden is of wanneer ze na het fruit eten de gebruikte spullen opruimt in de keuken.

's Middags eet ze graag een pistoletje, deze neemt zij rond 13.00u, tijdens haar pauze, (zij eet geen pistoletje wanneer ze met de kinderen aan tafel zit.)

Zij neemt wel actief deel aan de maaltijd wanneer de kinderen aan tafel zitten.

Hygiëne en kwaliteit

- Voor het bereiden van het eten wast de PM zijn/haar handen.
- Ieder eet van zijn eigen stuk fruit.
- Ieder drinkt uit zijn/haar eigen beker.
- De voeding die wordt gegeven is kwalitatief goed; vers fruit, **bruin brood**, weinig suikers en vetten, geen snoep/taart.

Slapen Op Het Kinderdagverblijf/BSO (indien van toepassing)

Slapen bij Club Bambino gebeurt in een veilige en vertrouwde omgeving.

Slapen is fijn, slapen is geen “straf”. De slaapkamer wordt niet gebruikt als “straf-ruimte”.

Het is van belang dat de PM steeds dezelfde rituelen in woorden en handelingen gebruikt om het kind voor te bereiden op zijn/haar rustmoment.

Ieder kind heeft een eigen slaapritme, dit houdt in dat het ene kind misschien wel 1, 2 of 3 slaapjes nodig heeft en het andere kind geen. Daarbij wordt er goed gekeken naar *de behoefte van het kind*.

Belangrijke uitgangspunten rondom het slapen:

- **Zorg en aandacht**
- **Hygiëne en kwaliteit**
- **Veiligheid**

Zorg en aandacht

- Ieder kind heeft een eigen slaapritme, de PM past zich hieraan aan.
- Wanneer een kind moe is wordt het naar bed gebracht.
- Wanneer een kind wakker is, wordt het uit bed gehaald.
- Ieder kind wordt met aandacht en zorg ingestopt, een knuffel of een aai over de bol.
- Ieder kind wordt persoonlijk gedag gezegd.
- Ieder kind slaapt in een eigen bed.
- Het naar bed gaan is voor ieder kind een herkenbaar ritueel, eerst een boekje lezen of liedje zingen, samen het knuffeltje pakken enz.

Praktijk Voorbeeld

Na het eten pakt PM Fleur alle mandjes uit de verschoonruimte.

Ondertussen sjouwen Pim en Pleun al met de doos met boekjes.

“Ik vind het fijn dat jullie mij zo mee helpen, knap hoor!” zegt Fleur.

Pim en Pleun glunderen!

De andere kindjes zitten al bij de bank en het kleed.

Want iedereen weet : Na het eten gaan we eerst uitkleden en samen boekjes lezen op het kleed en op de bank.

PM Eva haalt ondertussen Job uit bed. Job was moe vanmorgen, hij had een druk weekend achter de rug en 12.30u naar bed ging hij echt niet redden.

Fleur en Eva kijken even hoe de middag verloopt maar misschien heeft hij vanmiddag ook nog een rustmoment nodig. (Dan slaapt hij vandaag 2 keer i.p.v. 1.)

Hygiëne en kwaliteit

- Ieder kind slaapt in een schoon bed.
(dit wordt minimaal 1x in de week verschoond)
- Ieder kind slaapt in een eigen slaapzak.
(deze wordt minimaal 1x in de week verschoond)
- Er is minimaal 1 ventileer moment per dag.
(aanwezige ramen en/of deuren openzetten)

Praktijk Voorbeeld

PM Eva haalt baby Roos uit bed en ziet dat Roos gespuugd heeft op het hoeslaken. Eva zorgt eerst voor Roos. Daarna zegt ze tegen haar collega; "Ik verschoon even het bedje van Roos, ze had gespuugd."

"En ik zet het raam open. De slaapkamer is leeg, dan kan het even luchten."

Veiligheid

- In de slaapkamer staat een babyfoon deze staat in verbinding met de groepsruimte.
- De dreumesgroep en de peutergroep hebben een slaapwacht.
- 1 PM blijft in de slaapkamer totdat alle kinderen slapen.
- Afhankelijk van de temperatuur worden kinderen met winter/zomerslaapzak in bed gelegd of met dekbedje of lakentje.
- Er worden geen lakentjes e.d. voor of over de bedjes gehangen.
(wanneer dit voor de rust toch nodig zou zijn vormt dit een uitzondering.)
- Er worden geen attributen mee naar bed gegeven.
(tenzij anders is besproken met een ouder, er dient dan een formulier te worden ondertekend.)
- Een kind wordt niet op de buik in bed gelegd.
(tenzij anders is besproken met een ouder, er dient dan een formulier te worden ondertekend.)

Praktijk Voorbeeld

PM Fleur brengt samen met haar collega de dreumesen naar bed.

Als ze iedereen hebben ingestopt en persoonlijk gedag hebben gezegd, blijft Fleur in de slaapkamer totdat alle kindjes in slaap gevallen zijn.

Daarna zet ze de babyfoon aan en gaat terug naar de groep.

Straffen En Belonen Op Het Kinderdagverblijf/BSO

Door middel van straffen en/of belonen leert het kind wat zijn/haar grenzen zijn en wat er van hem of haar verwacht wordt. De PM draagt een steentje bij aan dit proces. De PM ondersteunt het kind hiermee om zo het zelfbeeld te ontwikkelen.

Een kind reageert vaak direct en heel duidelijk wanneer het door een bepaalde emotie geraakt wordt. Aan de PM de taak om het uiten van die emoties in goede banen te leiden.

Belangrijke uitgangspunten rondom straffen en belonen:

- **Gedrag-oordeel-ik-boodschap**
- **Consequent en duidelijk**
- **Zorg en aandacht**

Gedrag-oordeel-ik-boodschap

- De PM weet gedrag en oordeel van elkaar te onderscheiden.
Gedrag = datgene wat je waarneemt/ziet/hoort.
Oordeel = datgene wat jij denkt bij een bepaald gedrag dat je hoort/ziet.
- De PM begint de zin met, Ik. (wanneer je een kind aanspreekt.)
- De PM benoemt het gedrag en keurt dit af. (niet het kind als persoon!)
- De PM geeft aan waarom hij/zij iets fout vindt.
- Reageer met concrete suggesties; zeg wat je positief verwacht.
- Biedt een alternatief aan.
- Gebruik “als” en “dan” wanneer je het gedrag uitlegt.

Praktijk Voorbeelden

Niet doen; “Jongens, wees eens even rustig.”

Wel doen; “Laten we samen een boekje gaan lezen.”

Niet doen; “Ik vind dat niet leuk.”

Wel doen; “Je mag niet aan Jips puzzel zitten als hij er mee speelt. Dat vindt hij niet leuk. Zullen we voor jou ook een puzzel pakken?”

Belangrijk hierbij: De situatie uitleggen, actie-reactie.

Consequent en duidelijk

- De PM is consequent in zijn/haar handelen naar het kind toe.
- Iedere PM handelt hetzelfde.
(op de groep is men op de hoogte van gemaakte afspraken.)
- De PM handelt *direct* wanneer een bepaalde situatie zich voordoet.
- Een kind wordt niet voor straf in de slaapkamer gezet.
- Een kind wordt niet voor straf in bed gelegd.
- Een kind wordt niet alleen in een aparte of afgesloten ruimte geplaatst.
- Een kind mag wel even apart worden gezet in dezelfde ruimte als waarin de PM zich bevindt.

Praktijk Voorbeeld

Pim heeft bruto het spel onderbroken van Liv en Bob. PM Eva heeft hem hier al op aangesproken en had hem ook al afgeleid door hem ander speelgoed aan te bieden. Maar Pim valt in herhaling en dus zegt PM Eva: "Ik vind het niet fijn dat je het speelgoed waar Liv en Bob mee spelen afpakt."

"Je mag even apart gaan zitten hier op stoel, want we hadden afgesproken dat je met je eigen speelgoed zou gaan spelen."

"Ik kom zo weer even bij je Bob."

Zorg en aandacht

- De PM geeft het kind de ruimte om zijn emotie te kunnen uiten. Wij noemen een voorbeeld: Is een kind boos en huilt het omdat het terecht is geweest dan *mag* het kind ook boos zijn. (de taak van de PM hierbij; het in goede banen leiden van emoties, verwoord wat je ziet bij het kind, benoem het, leef je in)
- De PM legt uit wat er wel of niet goed is gegaan in een bepaalde situatie.
- De PM loopt naar het kind toe om iets te zeggen.
- De PM spreekt het kind aan op ooghoogte.
- De PM schreeuwt niet naar/tegen het kind.
- De straf moet in verhouding staan tot de overtreding.
(soms heeft een kind even een time out nodig maar dat hoeft niet al meteen na de eerste keer dat er iets mis gaat)
- De PM maakt het altijd weer goed met het kind.
- De PM legt de nadruk op wat het kind al *wel* zelf kan/doet/probeert.
- De PM moedigt het kind aan/stimuleert het kind daar waar nodig.

Praktijk Voorbeelden

"Wat heb jij goed geholpen met opruimen, knap hoor!"

Of

"Ik vind dat jij heel goed kan kleuren."

Beroepshouding Op Het Kinderdagverblijf/BSO

In de kinderopvang en dus ook bij Club Bambino heeft de PM te maken met ouders, kinderen en collega's.

Bij Club Bambino ben jij in de functie als PM je beroep aan het uitoefenen.

Hierbij hoort een beroepshouding.

De **beroepshouding** (ook wel professionele houding genoemd) is de manier waarop jij je gedraagt tegen over ouders, kinderen en collega's, *daar waar het om je beroep gaat*.

De PM werkt samen met zijn/haar collega's aan hetzelfde doel.

Hierbij is het van belang dat je als PM op 1 lijn zit met je collega's. Dit schept duidelijkheid voor iedereen.

De PM spreekt zijn/haar collega dan ook aan wanneer deze geen professioneel gedrag vertoont.

Wanneer je als PM in de kinderopvang werkt moet je in het bezit zijn van de volgende 5 kernkwaliteiten:

- * **Assertiviteit**, duidelijk je grenzen aan geven, op een juiste wijze reageren op conflicten en gemaakte keuzes tegen over ouders, collega's en leidinggevenden kunnen verdedigen.
- * **Betrokkenheid**, affiniteit hebben met de kinderen en betrokkenheid voelen bij het team en de organisatie.
- * **Empathie**, inlevingsvermogen in de situatie en de levensstijl van de ander. En het vermogen hebben om een vertrouwensband op te bouwen.
- * **Integriteit**, betrouwbaar en zorgvuldig omgaan met informatie van ouders, kinderen en de organisatie. En het vermogen om te werken volgens de afspraken en protocollen op het werk.
- * **Representativiteit**, het vermogen om een positieve en professionele uitstraling te hebben naar ouders, kinderen en andere betrokkenen.

Belangrijke uitgangspunten rondom de beroepshouding:

- **Inlevingsvermogen**
- **Respect**
- **Echtheid**

Inlevingsvermogen

- De PM kan zich verplaatsen in de ander, in dit geval zijn dat de ouder, het kind en de collega.
(Wanneer jij je niet genoeg kunt inleven in de ander ga je teveel uit van wat **jij** zou doen/willen. Dan respecteer je niet de keus van de ander.
Dit is niet professioneel.)
- De PM heeft affiniteit met ouders, kinderen en collega's.

Praktijk Voorbeeld

Baby Sam (11 maanden) is aan het huilen er is geen duidelijke aanleiding voor het huilen. Hij heeft net gegeten en goed geslapen vanmorgen.

PM Eva zegt tegen Sam, "Hou nu maar even op met huilen Sam."

Sam stopt niet met huilen.

PM Eva herhaalt het nog een keer maar het heeft geen resultaat.

PM Eva verplaatst zich op dat moment niet (genoeg) in Sam.

Is er wat anders aan de hand? Kan ze hem iets aanbieden?

PM Eva zal op een andere manier toenadering moeten zoeken om erachter te komen wat er aan de hand is en belangrijker nog is, dat zij Sam laat voelen dat zij er voor Sam is.

Respect

- De PM kan de ander in zijn/haar waarde laten.
(Als je iemand jouw eigen ideeën oplegt laat je de ander dus niet in zijn waarde.)
- De PM kan respect tonen in woorden en daden.
- De PM kan zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke informatie.
- De PM heeft **echt** belangstelling voor de ander.
- De PM kan zijn/haar waardering uiten/uitspreken.
- De PM is vriendelijk en beleefd.
- De PM straalt vertrouwen uit.
- De PM toont geduld.

Praktijk Voorbeeld

Het is ochtend. De kinderen druppelen binnen. PM Eva en PM Fleur zijn even met elkaar in gesprek. Wanneer Bob met zijn moeder de groep in komt, kapt PM Eva het gesprek met PM Fleur af en begroet Bob en zijn moeder enthousiast.

(Haar aandacht gaat uit naar moeder en kind.)

Echtheid

- De PM is (zoveel mogelijk) zichzelf en doet zich niet anders voor.
- De PM durft te zeggen wat hij/zij van iets vindt.
- De PM maakt bewust de keus om iets wel of niet te zeggen en voelt zich daar goed bij.

Praktijk Voorbeeld

De vader van Roos komt 5 minuten te laat. Duizend maal excuus, tja dat verkeer zit altijd zo tegen! Het is alleen niet de eerste keer dat dit gebeurt.

PM Fleur geeft aan dat het al vaker voor is gekomen. Ze zou het fijn vinden dat er in ieder geval telefonisch contact plaats vindt zodat zij en haar collega's weten waar ze aan toe zijn. En ze geeft aan dat het misschien een goed idee is om naar een andere oplossing te zoeken voor het ophalen.

PM Fleur geeft aan dat zij ook nog andere afspraken heeft na 18.30u en dat ze het vervelend vindt om te laat te zijn op haar andere afspraak. Ze geeft aan haar dag niet fijn af te sluiten op dit soort momenten.

(De situatie zal **niet** veranderen als de PM hier **niets** van zegt.)

Communicatie Met Ouders Op Het Kinderdagverblijf/BSO

De PM is de *belangrijkste* schakel in de communicatie naar zowel de kinderen, de ouders als naar de organisatie toe.

Communiceer als een **OEN**: **O**pen, **E**erlijk, **N**ieuwsgierig
en laat **OMA** thuis: **O**ordelen, **M**eningen, **A**annames

Professioneel communiceren als PM doe je d.m.v. actief luisteren, samenvatten en doorvragen.

De PM heeft duidelijk voor ogen wat hij/zij wil bereiken, waarom hij/zij dat wil en de PM weet hoe hij/zij dat moet uitvoeren en kan dit ook.

Non verbaal gedrag is in bovengenoemde punten ook zeker zo belangrijk. Ben je als PM bewust van je uitstraling, te denken aan gezichtsuitdrukking en houding, dit zegt vaak meer dan je denkt.

Ouders zien de PM vaak maar 5 á 10 minuten per dag, in die tijd vormt men zich een beeld van/over de PM. Het is van belang om je dit als PM te realiseren.

Belangrijke uitgangspunten rondom het communiceren met ouders

- **Luisteren, samenvatten en doorvragen**
- **Gespreksstructuur (zowel aan het begin als aan het einde van de dag)**

Luisteren, samenvatten en doorvragen

- De PM luistert echt naar wat er gezegd wordt, een ouder wil zich gehoord voelen.
- De PM neemt de ouder serieus.
- De PM laat de ouder uitspreken.
- De PM herhaalt hetgeen gezegd is, om zo duidelijkheid te creëren.
Bijvoorbeeld; Als ik het goed begrijp dan...

Praktijk Voorbeeld

Mama Chris heeft een heel verhaal, het was een ondernemend weekend. Chris heeft weinig rust gehad, druk, druk, druk. "Chris mag lekker slapen vandaag", zegt ze. PM Eva heeft het verhaal aangehoord en vraagt; "Bedoel je dat Chris vandaag langer mag slapen dan een uur? Of wil je graag dat Chris twee keer gaat slapen vandaag?"

"En zijn er nog andere dingen waar ik in het bijzonder op moet letten voor vandaag, omdat ik begrijp dat het een druk weekend voor hem was?"

Gespreksstructuur

- De PM begroet de ouder en het kind.
- De PM is zich bewust van zijn/haar non-verbale uitdrukking.
- De PM vraagt hoe het met het kind gaat (en/of de ouder).
- De PM vraagt door wanneer een ouder niets verteld.
- De PM is in staat een gesprek af te ronden.
Bijvoorbeeld; wanneer een andere ouder staat te wachten of wanneer naar informatie gevist wordt waar de ouder in kwestie niets mee te maken heeft.

- De PM zorgt voor een afwisselende overdracht.
“Geen bijzonderheden” is niet afdoende.
- De PM staat de ouder eerlijk te woord en houdt er zicht op niet in de aanwezige valkuilen te stappen.

Praktijk Voorbeelden

Niet doen

1. **Bagatelliseren:** Nou,... zo erg is het ook weer niet...
2. **Ontkennen:** Nou,... dat lijkt me sterk...
3. **Negeren/vermijden:** Over iets anders beginnen...
4. **Verschuilen:** Tja, dat doet mijn collega...
5. **Verdedigen:** Ja, we hebben het ook zo druk en dan gebeurt dat...
6. **Achter regels verschuilen:** Zo werkt dat nu eenmaal hier...
7. **Routinematig gedrag vertonen:** Dat werkt averechts want elke ouder wil persoonlijke aandacht...

Wel doen

1. Ik kan me voorstellen dat...
2. Dus u/jij vindt dat...
3. Ik heb de indruk dat...
4. Zullen we...
5. Ik vind het wat lastig want...
6. Ik wil graag samen met u/jou kijken hoe...
7. Ik ga het uitzoeken, ik kom er op terug...

Hechten op het kinderdagverblijf/BSO

Hechten of hechting is binnen het kinderdagverblijf een belangrijke bouwsteen. De betekenis van hechting/hechten is; een duurzame relatie tussen een kind en een of meerdere opvoeders.

Kinderen zijn aangeboren geprogrammeerd om zorg te verkrijgen in de periode van kinderlijke hulpeloosheid. Dit is exact de doelgroep van Bambino.

Belangrijk hierbij is de veiligheid en emotionele beschikbaarheid. Veilig gehechte kinderen zullen in periodes van stress nabijheid zoeken van personen aan wie zij zijn gehecht. Bij Bambino is dit dus de PM.

Er bestaan verschillende soorten hechtingsstijlen;

***Veilig hechten**

Daarvan is sprake als een kind in staat is in een vreemde omgeving toch op verkenning uit te gaan en onderzoekend gedrag vertoont. Het kind voelt zich veilig omdat hij weet dat hij op de verzorger kan steunen. De verzorger biedt veiligheid en steun in een vreemde omgeving. Een belangrijk kenmerk van veilig hechten is ook dat het kind weinig angst heeft als er vreemden in de buurt zijn. En als de verzorger even weg is raakt hij niet van streek. Als de verzorger terug keert, begroet hij de verzorger enthousiast en heeft hij behoefte aan knuffelen, nabijheid en warmte.

***Vermijdend hechten**

Het lijkt of dat dit kind zich niet hecht. Het lijkt of het gehechtheidsgedrag nauwelijks tot niet aanwezig is bij terugkomst van de verzorger. Lijkt!

Het kind toont geen gehechtheidsgedrag omdat hij verwacht door de verzorger gefrustreerd en teleurgesteld te worden. Hij reageert als het ware op een teleurstelling door vermijdend gedrag te vertonen terwijl hij hunkert naar warmte en geborgenheid.

***Afwierend hechten**

Dit kind kenmerkt zich doordat het sterk “hangt” aan de verzorger. Wanneer er behalve de verzorger ook een vreemde in de buurt is komt het kind nauwelijks tot spelen. Het kind is vaak meteen van slag en in paniek als de verzorger haar met een vreemde achterlaat en ontroostbaar wanneer de verzorger terug komt.

***Gedesoriënteerd hechten**

Het lijkt of het kind verschillende verwachtingen heeft over de beschikbaarheid van de verzorger of bang zijn voor de verzorger.

Het kind laat bijvoorbeeld tegenstrijdige gedragingen en emoties zien (bijvoorbeeld eerst huilen maar dan opeens gaan lachen). Ook kan het zijn dat hij zich abnormaal beweegt, plotseling stilstaat, waarbij het lijkt of hij zich niet meer kan bewegen (bevrozen of verstarren).

Het lijkt alsof de komst van de verzorger de stress bij het kind eerder verhoogt dan verlaagt. Soms lijkt het kind in de war als de verzorger terugkomt en toenadering zoekt. Hij slaat dan de handen voor de ogen of wiegt heen en weer of wendt zijn hoofd af terwijl hij naar zijn verzorger kruipt of loopt.

Belangrijke uitgangspunten rondom het hechten

- Veiligheid
- Geen vooroordelen uiten / niet veroordelen
- Wederzijds respect

Praktijk Voorbeelden

Bob en Isa racen buiten op de fietsjes. Ze gaan helemaal in hun spel op. Maar af en toe stoppen ze en kijken in het rond. Waar zijn Fleur en Eva, hun pedagogisch medewerkers? Even hebben ze kort oogcontact. Soms roepen ze wat. Dan voelen ze zich weer veilig en kunnen opnieuw opgaan in hun spel.

Veiligheid

- De PM zorgt ervoor dat de groepsruimte veilig is, geen enge aankleding of rare attributen.
- De PM neemt de tijd om een kind aan te nemen van of over te dragen aan de verzorger.

Geen vooroordelen uiten / niet veroordelen

- De PM laat zich niet negatief uit over het kind waar het kind zelf bij is.
- De PM benoemt de emotie van het kind zodat het kind zich begrepen voelt.

Wederzijds respect

- De PM praat in het bijzijn van het kind niet negatief over de verzorgers. Het kind pikt dit op, voelt zich afgewezen en onveilig.
- De PM zorgt ervoor dat zowel de verzorger als het kind zich welkom voelt.